



CARSTEN JENSEN

Nosotros, los ahogados

EDITORIAL SALAMANDRA, 2011

► Un viaje a veces alucinado y otras interior del escritor danés. El pueblo costero de Marstal es conocido por sus expertos marineros. Empeñados en conquistar los mares y dejar que el viento los arrastre lejos de su lugar de origen, son hombres acostumbrados a luchar, no sólo contra el mar, sino contra otros hombres y otras naciones, a lidiar con las mujeres que aman y, sobre todo, con sus propias y más oscuras ambiciones. Un relato conmovedor, con mezcla de humor y fatalismo, en el que las historias de amor son el contrapunto perfecto para el eterno afán del hombre.



RAFAEL REIG

Todo está perdonado

TUSQUETS, ANDANZAS, 2011

► Ganadora del VI Premio Tusquets Editores de Novela, *Todo está perdonado* relata una inquietante investigación policial en un insólito Madrid navegable, y traza un retrato realista e irónico a la vez de los años de la Transición, reinterpretados desde un punto de vista inédito en la literatura hispana. El escritor asturiano ha puesto en marcha su ingenio para hablar de los últimos setenta años de delitos *perdonados*. La suya es literatura con carga de profundidad sobre la historia de España.

La poesia valenciana continua amb un excel·lent estat de salut per a convertir-se en immortal i pobra, tal com Borges la concebia. L'obra recent d'autors com Lluís Roda, Ramon Guillem, Teresa Pascual, José Saborit o Pérez Montaner és bona prova d'aquest estat de la qüestió lírica.

POESIA

Serenes obres de maduresa

Panoràmica

PER ANTONI GÓMEZ

■ La poesia que compta ha de ser immortal i pobra, escrivia **Jorge Luis Borges**. I la seua independència, innegociable, diu **Antonio Martínez Sarrión**. Immortal i pobra ho és gairebé sempre i independent i innegociable, segurament també. És la independència d'escriure per a minories, a contracorrent del poder i els valors del mercat, escriure per a empobrir-se, per a cobrir-se d'humilitat i oferir generositat al gènere humà. Aquesta és l'essència. Borges no es referia a assumptes crematístics, ni socials, ni culturals o literaris. Borges es referia a que la poesia que compta és la que naix de la profunditat espiritual del poeta, aliena a qualsevol escomesa que no siga expressar amb honestedat l'astorament que causa la vida. Els creadors són testimonis d'aquest estat de l'ànima, conscients que no som més que un breu raig de llum en el camí que ens durà a la mort. El poeta ha de ser immortal i pobre, aferrissat defensor de les causes perdudes com una obligació irrenunciable. Només des d'aquesta consciència és possible celebrar la vida agafats a les paraules salvadores, empremtes lluminoses d'un trànsit efímer. Algunes de les novetats poètiques dels tres últims anys, celebrem el moment, han sigut fèrtils en manifestacions de maduresa que constaten l'altura espiritual de la poesia escrita al País Valencià, immortal i pobra.

Abisme i ocell, (Bromera, 2010) de **Ramon Guillem** (Catarroja, 1959), premi Vicent Andrés Estellés de Burjassot 2009, és un llibre que ens remet als aspectes essencials de l'ésser amb la serena disposició anímica que atorga la maduresa del poe-

ta. I la maduresa, com se sap, és la lenta i sovint queferosa acceptació de la mort. El solatge de la seua vivència. En l'aparent senzillesa del llenguatge i les metàfores de les seues reflexions rau una de les qualitats més interessants del llibre, poesia nua que expressa emocions entre l'abisme de la mort i l'ocell de la vida. És la lliçó d'humilitat que sempre ofereix l'experiència de la pèrdua.

Amb un registre poètic radicalment diferent es manifesta el poeta **Lluís Roda** (València, 1961) que amb *Nadir* (Proa, 2010), flamant Premi dels Jocs Florals de Barcelona del 2010, ha aconseguit una de les fites del seu treball creador. Poeta a contracorrent, brillant cer-

cadador de ritmes inesperats i sorpreses lingüístiques, Roda cisella els versos amb perspicac afany de sorprendre amb la força de la ironia, amb paraules, metàfores i ritmes imprevisibles. *Nadir* reflecteix també una lectura pròpia de **J.V. Foix i Vinyoli**, en paraules d'**Enric Bou**, o d'**Ausiàs March** o fins i tot dels poetes valencians dels setanta. Ara bé, el mèrit és que les influències són ressonàncies, és a dir, el seu peculiar sentit del ritme és únic i intransferible. Roda ha escrit un poemari magnífic que, a més a més, ha comptat amb el beneplàcit del reconeixement públic, una circumstància sovint poc comuna.

Cal retrotraure's una mica per esmentar *Rebel·lió de la sal* (Pagés editors, 2008) de **Teresa Pascual** (Gandia, 1952), un llibre que reflecteix amb lucidesa l'amargor de la pèrdua amb conceptes continguts i subtilment expressats. Les seues metàfores

són testimonis d'un estadi previ a la mateixa reflexió, un entorn de silencis que diuen, o talment insinuen, com el lent brandar de les palmeres. Guardonat amb el premi de la crítica en llengua catalana 2008, *Rebel·lió de la sal* és una de les obres més complexes i colpidores de la poeta de Gandia. També la sal és el símbol protagonista del poemari de **José Saborit**, *Flor de sal* (Pre-Textos, 2008), una altra de les joies que s'han publicat els últims anys; poesia nua, immortal i pobra.

La dignitat i la coherència en el treball són dos dels eixos fonamentals de l'obra i la trajectòria de **Jaume Pérez Montaner** (*L'Alfàs del Pi*, 1938) que ha fet dos aportacions que és necessari constatar. D'una banda, el poemari *Solatge* (Perifèric edicions, 2009), una obra de memòria escrita amb les deixalles de la memòria íntima, poesia humanista i d'indignació cívica. D'altra, *El mural com a fons* (Perifèric Edicions, 2009), una aportació crítica sobre **Vicent Andrés Estellés** aclaridora i imprescindible per a acostar-nos al poeta de Burjassot.

Un llibre també de maduresa i introspecció és *Memòria endins* (Llibres de l'Aljama, 2010) del poeta **Rafael Català** (Sagunt, 1944).

Hi ha hagut també altres manifestacions dignes d'esmentar, empremtes sòlides d'un treball encoratjador. És el cas de **Juli Capilla** amb *L'instant fugaç* (Bromera, 2009) i *Raspall* (Bromera, 2010), **Vicent Penya** amb *Homèrides* (Bromera, 2009),

Isabel Robles amb el *Llibre dels adéus* (Perifèric edicions 2009), **Begonya Pozo** amb *Poemes a la intemperie* (Tres i Quatre, 2011) i **Ferran Archilés** amb *Mala memòria* (Perifèric edicions, 2011), entre altres. I malgrat tot, també s'ha publicat una antologia *Pedra foguera* (Documenta Balear, 2008) amb vint-i-vuit poetes joves dels països catalans que constaten que la poesia continua amb un excel·lent estat de salut per a convertir-se, afortunadament, en immortal i pobra.

